

ZÁKON č. 200/1990 Sb.

ze dne 17. května 1990

o přestupcích

Česká národní rada se usnesla na tomto zákoně:

§ 1

Základní ustanovení

Orgány státní správy a orgány obce (dále jen "správní orgány") vedou občany k tomu, aby dodržovali zákony a jiné právní předpisy a respektovali práva spoluobčanů; dbají zejména o to, aby občané neztěžovali plnění úkolů státní správy a nerušili veřejný pořádek a občanské soužití.

Č Á S T P R V N Í O B E C N Á Č Á S T

§ 2

Pojem přestupku

(1) Přestupkem je zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v tomto nebo jiném zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin.

(2) Přestupkem není jednání, jímž někdo odvrací

- a) přiměřeným způsobem přímo hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný zákonem nebo
- b) nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému zákonem, jestliže tímto jednáním nebyl způsoben zřejmě stejně závažný následek než ten, který hrozil, a toto nebezpečí nebylo možno v dané situaci odvrátit jinak.

Zavinění

§ 3

K odpovědnosti za přestupek postačí zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění.

§ 4

(1) Přestupek je spáchán z nedbalosti, jestliže pachatel

- a) věděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal na to, že tento zájem neporuší nebo neohrozí nebo
- b) nevěděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ač to vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl.

(2) Přestupek je spáchán úmyslně, jestliže pachatel

- a) chtěl svým jednáním porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem nebo
- b) věděl, že svým jednáním může ohrozit zájem chráněný zákonem, a pro případ, že jej poruší nebo ohrozí, byl s tím srozuměn.

(3) Jednáním se rozumí i opomenutí takového konání, k němuž byl pachatel podle okolností a svých osobních poměrů povinen.

§ 5

Věk a nepříčetnost

(1) Za přestupek není odpovědný, kdo v době jeho spáchání nedovršil patnáctý rok svého věku.

(2) Za přešupek není odpovědný, kdo pro duševní poruchu v době jeho spáčení nemohl rozpoznat, že jde o porušení nebo ohrožení zájmu chráněného zákonem, nebo nemohl ovládat své jednání. Odpovědnosti se však nezavuje ten, kdo se do stavu nepřičetnosti přivedl, byť i z nedbalosti, požitím alkoholu nebo užitím jiné návykové látky. /1/

§ 6

Porušení povinnosti uložené právnícké osoby

Za porušení povinnosti uložené právnícké osobě odpovídá podle tohoto, zákona ten, kdo za právníckou osobu jednal nebo měl jednat, a jde-li o jednání na příkaz, ten kdo dal k jednání příkaz.

Působnost zákona

§ 7

(1) Odpovědnost za přešupek se posuzuje podle zákona účinného v době spáčení přešupku; podle pozdějšího zákona se posuzuje jen tehdy, je-li to pro pachatele příznivější.

(2) Pachateli lze uložít pouze takový druh sankce, který dovoluje uložít zákon účinný v době, kdy se o přešupku rozhoduje.

(3) O ochranném opatření se rozhodne podle zákona účinného v době, kdy se o ochranném opatření rozhoduje.

§ 8

(1) Podle tohoto zákona nebo jiného zákona se posuzuje přešupek, který byl spáčen na území České republiky.

(2) Podle tohoto zákona se posuzuje též přešupek proti občanskému soužití podle § 49 odst. 1 písm. b) a d) a přešupek proti majetku podle § 50, který spáchal v cizině státní občan České republiky anebo cizinec, /2/ který má trvalý pobyt na území České republiky, pokud takové jednání nebylo v cizině projednáno. Jiný přešupek spáčený v cizině státním občanem České republiky anebo cizincem, který má trvalý pobyt na území České republiky, se posuzuje podle tohoto zákona nebo jiného zákona jen tehdy, jestliže jím uvedená osoba porušila povinnost, kterou má podle předpisů platných v České republice mimo území republiky, nebo jestliže to, vyplývá z vyhlášených mezinárodních dohod, kterými je Česká republika vázána.

§ 9

(1) Jednání, které má znaky přešupku, jehož se dopustila osoba požívající výsad a imunit podle zákona nebo mezinárodního práva, nelze jako přešupek projednat, nestanoví-li zákon jinak.

(2) Nelze ani vykonat sankci nebo v jejím výkonu pokračovat, jestliže se osoba, jíž byla sankce uložena, stala později osobou požívající výsad a imunit podle zákona nebo mezinárodního práva, s výjimkou osoby, která se stala poslancem nebo senátorem.

(3) Podle tohoto zákona se projednávají přešupky, kterých se dopustili poslanci a senátoři, pokud nepožádají orgán příslušný k projednání přešupku o projednání přešupku v disciplinárním řízení podle zvláštních právních předpisů. /2a/

§ 9a

Podle tohoto zákona se projednávají přešupky, kterých se dopustili soudci, pokud nepožádají orgán příslušný k projednání přešupku o projednání přešupku v kárném řízení podle zvláštního právního předpisu. /2b/

§ 10

(1) Podle zvláštních předpisů /3/ se projedná jednání, které má znaky přestupku, jehož se dopustily

- a) osoby podléhající vojenské kázeňské pravomoci, příslušníci Bezpečnosti informační služby České republiky, Policie České republiky a Vězeňské služby České republiky,
- b) osoby během výkonu trestu odnětí svobody.

(2) Toto jednání se však projedná jako přestupek, pokud jeho pachatel přestal být osobou uvedenou v odstavci 1.

Sankce

§ 11

(1) Za přestupek lze uložit tyto sankce:

- a) napomenutí,
- b) pokutu,
- c) zákaz činnosti,
- d) propadnutí věci.

(2) Sankci lze uložit samostatně nebo s jinou sankcí; napomenutí nelze uložit spolu s pokutou.

(3) Od uložení sankce lze v rozhodnutí o přestupku upustit, jestliže k nápravě pachatele postačí samotné projednání přestupku.

§ 12

(1) Při určení druhu sankce a její výměry se přihlédne k závažnosti přestupku, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, k okolnostem, za nichž byl spáchán, k míře zavinění, k pohnutkám a k osobě pachatele, zda a jakým způsobem byl pro týž skutek postižen v disciplinárním řízení.

(2) Za více přestupků téhož pachatele projednaných ve společném řízení se uloží sankce podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejpřísněji postižitelný. Zákaz činnosti lze uložit, jestliže ho lze uložit za některý z těchto přestupků.

§ 13

(1) Pokutu lze uložit do 1000 Kč, nestanoví-li zvláštní část tohoto zákona nebo jiný zákon pokutu vyšší.

(2) V blokovém řízení (§ 84) lze uložit pokutu do 1000 Kč, pokud tento zákon nebo jiný zákon nepřipouští uložit v takovém řízení pokutu vyšší, a v příkazním řízení (§ 87) do 4000 Kč.

(3) Pokuta uložená orgánem obce je příjmem obce, jejíž orgán ve věci rozhodoval v prvním stupni. Pokuta uložená jiným správním orgánem České republiky je příjmem státního rozpočtu této republiky.

§ 14

(1) Zákaz činnosti lze uložit jen za přestupky uvedené ve zvláštní části tohoto zákona nebo v jiném zákoně a na dobu tam stanovenou, nejdéle na dva roky, a jde-li o činnost, kterou pachatel vykonává v pracovním nebo jiném obdobném poměru, nebo k ní je třeba povolení nebo souhlasu státního orgánu, a spáchal-li pachatel přestupek touto činností nebo v souvislosti s ní.

(2) Do doby zákazu činnosti se započítává doba, po kterou pachatel na základě opatření státního orgánu učiněného v souvislosti s projednávaným přestupkem nesměl již tuto činnost vykonávat.

(3) Od výkonu zbytku zákazu činnosti lze po uplynutí poloviny doby výkonu této sankce upustit, jestliže pachatel přestupku způsobem svého života prokázal, že její další výkon není potřebný.

§ 15

(1) Propadnutí věci lze uložit, jestliže věc náleží pachateli a věc
a) byla ke spáchání přestupku užita nebo určena, anebo
b) byla přestupkem získána nebo byla nabyta za věc přestupkem získanou.

(2) Propadnutí věci nelze uložit, je-li hodnota věci v nápadném nepoměru k povaze přestupku.

(3) Vlastníkem propadlé věci se stává stát.

Ochranná opatření

§ 16

Ochrannými opatřeními jsou:

- a) omezující opatření,
- b) zabránění věci.

§ 17

(1) Omezující opatření spočívá v zákazu navštěvovat určená veřejně přístupná místa a místnosti, v nichž se podávají alkoholické nápoje nebo se konají veřejné tělovýchovné, sportovní nebo kulturní podniky. Lze je uložit pachateli přestupku na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi (§ 30), přestupku proti veřejnému pořádku (§ 47 a § 48) a přestupku proti občanskému soužití (§ 49).

(2) Omezující opatření musí být přiměřené povaze a závažnosti spáchaného přestupku; lze je uložit jen spolu se sankcí a nejdéle na dobu jednoho roku.

§ 18

(1) Nebylo-li uloženo propadnutí věci uvedené v § 15 odst. 1 písm. a) nebo b), lze rozhodnout, že se taková věc zabírá, jestliže

- a) náleží pachateli; kterého nelze za přestupek stíhat, nebo
- b) nenáleží pachateli přestupku nebo mu nenáleží zcela.

(2) O zabránění věci nelze rozhodnout, jestliže od jednání majícího znaky přestupku uplynuly dva roky. Ustanovení § 15 odst.2 platí obdobně.

(3) Vlastníkem zabrané věci se stává stát.

§ 19

Zvláštní ustanovení o mladistvých

(1) Při posuzování přestupku osoby, která v době jeho spáchání dovršila patnáctý rok a nepřekročila osmnáctý rok svého věku (dále jen "mladistvý"), se přihlíží ke zvláštní péči, kterou společnost věnuje mládeži.

(2) Přestupek mladistvého nelze projednat v příkazním řízení.

(3) Horní hranice pokuty se u mladistvých snižuje na polovinu, přičemž však nesmí být vyšší než 2000 Kč. V blokovém řízení nelze uložit mladistvému pokutu vyšší než 500 Kč; pokutu až do výše 1000 Kč lze uložit mladistvému, pokud tento zákon nebo zvláštní zákon připouští v blokovém řízení uložit pokutu vyšší než 1000 Kč.

(4) Zákaz činnosti lze mladistvému uložit nejdéle na dobu jednoho roku, nebránil-li by výkon této sankce jeho přípravě na povolání.

§ 20

Zánik odpovědnosti za přestupek

(1) Přestupek nelze projednat, uplynul-li od jeho spáchání jeden rok; nelze jej též projednat, popřípadě uloženou sankci nebo její zbytek vykonat, vztahuje-li se na přestupek amnestie.

(2) Do běhu lhůty podle odstavce 1 se nezapočítává doba, po kterou se pro tentýž skutek vedlo trestní řízení podle zvláštního právního předpisu. /3c/

Č Á S T D R U H Á ZVLÁŠTNÍ ČÁST

Přestupky proti pořádku ve státní správě a v územní samosprávě

§ 21

Přestupky proti pořádku ve státní správě vyskytující se na více úsecích státní správy

§ 34

Přestupky na úseku vodního hospodářství

(1) Přestupku se dopustí ten, kdo

a) odebere povrchovou nebo podzemní vodu bez potřebného povolení vodoprávního úřadu nebo v rozporu s ním,

b) vypustí odpadní nebo důlní vody do vod povrchových nebo podzemních, popřípadě do kanalizace, v rozporu s vodním zákonem, /3i/

c) znečistí povrchovou nebo podzemní vodu nebo ohrozí její jakost nebo zdravotní nezávadnost nedovoleným nakládáním se závadnými látkami, popřípadě způsobí vniknutí těchto látek do kanalizace v rozporu s vodním zákonem, /3i/

d) poruší povinnosti týkající se vodních děl založené stavebními předpisy, nebo

e) poruší jiné povinnosti stanovené vodním zákonem /3i/ nebo povinnosti na základě něho uložené,

f) neoprávněně odebírá vodu z vodovodu bez uzavřené smlouvy o dodávce vody nebo odebírá vodu z vodovodu před vodoměrem, nebo přes vodoměr, který v důsledku zásahu odběratele odběr nezaznamenává nebo zaznamenává odběr menší než skutečný, nebo za vodoměrem, na němž bylo porušeno zajištění proti neoprávněné manipulaci,

g) neoprávněně vypouští odpadní vody do kanalizace bez uzavřené smlouvy o odvádění odpadních vod nebo v rozporu s ní nebo s podmínkami stanovenými kanalizačním řádem,

h) řádně neprovozuje vodovodní nebo kanalizační přípojku,

i) odebírá vodu z vodovodu pro jiné účely než sjednané ve smlouvě o dodávce vody nebo odvádění odpadních vod, /3j/

j) v ochranném pásmu vodovodu nebo kanalizace bez písemného souhlasu jeho vlastníka nebo provozovatele, popřípadě vodoprávního úřadu, provádí zemní práce, provádí stavby nebo jinak omezuje přístup k vodovodu nebo kanalizaci či ohrožuje jejich technický stav nebo vysazuje trvalé porosty, provádí skládky nebo provádí terénní úpravy,

k) poškodí vodovod nebo kanalizaci nebo jejich součásti či příslušenství,

l) neoprávněně manipuluje se zařízením vodovodů nebo kanalizací,

m) provozuje vodovod nebo kanalizaci a není provozovatelem podle zákona o vodovodech a kanalizacích. /3k/

(2) Za přestupky podle odstavce 1 písm. f) až m) lze uložit pokutu do 15000 Kč, za přestupky podle odstavce 1 písm. a), b), c) a e) lze uložit pokutu do 50 000 Kč a za přestupek podle odstavce 1 písm. d) lze uložit pokutu do 100000 Kč.

(3) Pokuty ukládá Česká inspekce životního prostředí nebo obecní úřad obce s rozšířenou působností. Ustanovení § 124 odst. 2 vodního zákona přitom platí obdobně.

§ 35

Přestupky na úseku zemědělství, myslivosti a rybářství

(1) Přestupku se dopustí ten, kdo

- a) neoprávněně vyrobí, doveze, uvede do oběhu nebo neoprávněně či nesprávně použije chemický nebo biologický přípravek na ochranu rostlin,
- b) znečistí půdu nevhodným skladováním olejů a pohonných hmot, pesticidů, hnojiv, popřípadě jiných škodlivých látek,
- c) nesplní opatření uložené podle zvláštních právních předpisů o ochraně zemědělského půdního fondu, o myslivosti nebo o rybářství,
- d) poruší povinnost stanovenou k ochraně rostlin před zvláště nebezpečnými škůdci nebo chorobami,
- e) neoprávněně provede změnu kultury pozemku, který je součástí zemědělského půdního fondu, anebo neoprávněně odebere zemědělskou půdu zemědělské výrobě nebo neoprávněně provádí činnost poškozující zemědělskou výrobu na takové půdě,
- f) neoprávněně loví zvěř nebo chytá ryby.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 písm. a) až d) lze uložit pokutu do 3000 Kč, za přestupek podle odstavce 1 písm. e) pokutu do 5 000 Kč a za přestupek podle odstavce 1 písm. f) pokutu do 8 000 Kč. Za přestupek podle odstavce 1 písm. a) lze uložit pokutu do 15 000 Kč, za přestupek podle odstavce 1 písm.

b) až d) pokutu do 3000 Kč a za přestupek podle odstavce 1 písm. e) a f) pokutu do 5000 Kč.

§ 45

Přestupky na úseku ochrany životního prostředí

(1) Přestupku se dopustí ten, kdo porušením zvláštních právních předpisů o ochraně životního prostředí jiným způsobem, než jak vyplývá z ustanovení § 21 až 44, zhorší životní prostředí.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 10 000 Kč.

§ 46

Ostatní přestupky proti pořádku ve státní správě a přestupky proti pořádku v územní samosprávě

(1) Přestupkem je porušení i jiných povinností, než které jsou uvedeny v § 21 až 45, jestliže jsou stanoveny zvláštními právními předpisy včetně nařízení obcí, okresních úřadů a krajů.

(2) Přestupkem proti pořádku ve věcech územní samosprávy je porušení povinností stanovených v obecně závazných vyhláškách obcí a krajů vydaných na úseku jejich samostatné působnosti.

(3) Za přestupek podle odstavců 1 a 2 lze uložit pokutu do 30 000 Kč.

Přestupky proti veřejnému pořádku

§ 47

(1) Přestupku se dopustí ten, kdo

- a) neuposlechne výzvy veřejného činitele při výkonu jeho pravomoci,

- b) poruší noční klid,
- c) vzbudí veřejné pohoršení,
- d) znečistí veřejné prostranství, veřejně přístupný objekt nebo veřejně prospěšné zařízení anebo zanedbá povinnost úklidu veřejného prostranství,
- e) úmyslně zničí, poškodí, znečistí nebo neoprávněně odstraní, zamění, pozmění, zakryje nebo přemístí turistickou značku nebo jiné orientační označení,
- f) poruší podmínky uložené na ochranu veřejného pořádku při konání veřejných tělovýchovných, sportovních nebo kulturních podniků anebo v místech určených k rekreaci nebo turistice,
- g) poškodí nebo neoprávněně zabere veřejné prostranství, veřejně přístupný objekt nebo veřejně prospěšné zařízení,
- h) neoprávněně založí skládku nebo odkládá odpady nebo odpady mimo vyhrazená místa.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 písm. a) až d) lze uložit pokutu do 1000Kč, za přestupek podle odstavce 1 písm. e) a f) pokutu do 3000 Kč a za přestupek podle odstavce 1 písm. g) a h) pokutu do 50 000 Kč.

Č Á S T T Ř E T Í Ř Í Z E N Í O P Ř E S T U P C Í C H

§ 51 Obecné ustanovení

Není-li v tomto nebo jiném zákoně stanoveno jinak, vztahují se na řízení o přestupcích obecné předpisy o správním řízení. /4/

Příslušnost § 52

Přestupky projednávají

- a) obecní úřady nebo zvláštní orgány obcí (§ 53 odst. 4),
- b) orgány Policie České republiky (dále jen "orgány policie"), jde-li o přestupky podle § 23a odst. 1 písm. c) a o přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi podle § 30 odst. 1 písm. j),
- c) jiné správní orgány, stanoví-li tak zvláštní zákon.

§ 53

(1) Obce projednávají přestupky proti pořádku ve státní správě ve věcech, které jsou jim svěřeny, přestupky proti pořádku v územní samosprávě, přestupky proti veřejnému pořádku, přestupky proti majetku, jakož i přestupky proti občanskému soužití, pokud nebyly spáchány porušením zvláštních právních předpisů o provozu na pozemních komunikacích, a přestupky na úseku vyhledávání, ochrany, využívání a dalšího rozvoje přírodních léčivých zdrojů, zdrojů přírodních minerálních vod a lázeňských míst.

(2) Obecní úřady obcí s rozšířenou působností projednávají přestupky ve věcech, které spravují, a ostatní přestupky, pokud k jejich projednání nejsou příslušné jiné správní orgány.

(3) Obce mohou jako svůj zvláštní orgán zřizovat komise k projednávání přestupků. Tyto komise jednají a rozhodují v tříčlenném složení vždy za předsednictví osoby s právníkem vzděláním nebo se zvláštní odbornou způsobilostí pro projednávání přestupků; /5/ usnášejí se většinou hlasů. Stejně podmínky platí, pokud by projednáváním přestupků byla pověřena komise rady obce.

(4) V hlavním městě Praze náleží

- a) působnost podle odstavce 1 městským částem s tím, že městským částem přísluší projednávat přestupky proti pořádku ve státní správě jen ve věcech, které jsou jim svěřeny,

b) působnost podle odstavce 2 úřadům městských částí vymezeným Statutem hlavního města Prahy.
§ 54

Přestupky spáchané na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi podle § 30 odst. 1 písm. j) projednávají v prvním stupni útvary Policie České republiky v okresech.

§ 55

(1) K projednání přestupku je místně příslušný správní orgán, v jehož územním obvodu byl přestupek spáchan. /6/

(2) Přestupek, který byl spáchan v cizině československým státním občanem anebo cizincem, který má trvalý pobyt na území České a Slovenské Federativní Republiky, nebo nelze-li místo spáchaní přestupku spolehlivě zjistit, projedná správní orgán, v jehož územním obvodu pachatel má nebo naposledy měl trvalý pobyt.

(3) Místně příslušný správní orgán může k usnadnění projednání přestupku nebo z jiného důležitého důvodu postoupit věc i bez souhlasu účastníků řízení jinému věcně příslušnému správnímu orgánu, v jehož územním obvodu se pachatel zdržuje nebo pracuje.

§ 56 Zrušen 82/1995 Sb.

§ 57 Společné řízení

(1) Jestliže pachatel se dopustil více přestupků, které je příslušný projednávat též orgán, projednávají se tyto přestupky ve společném řízení.

(2) Společné řízení se koná též proti všem pachatelům, jejichž přestupky spolu souvisejí a jsou projednávány tímž orgánem. K urychlení řízení nebo z jiného důležitého důvodu lze věc některého pachatele přestupku vyloučit ze společného řízení.

Součinnost § 58

(1) Státní orgány, orgány policie a obce oznamují příslušným správním orgánům přestupky, o nichž se dozví, nejsou-li samy příslušny k jejich projednávání. V oznámení uvedou zejména, který přestupek je ve skutku spatřován, důkazní prostředky, které jsou jim známy a které prokazují, že jde o přestupek a že byl spáchan určitou osobou.

(2) Oznamuje-li přestupky příslušným správním orgánům orgán policie a jedná-li se o přestupky

- a) proti veřejnému pořádku,
- b) proti občanskému soužití, nasvědčují-li okolnosti tomu, že v jejich důsledku došlo k ublížení na zdraví,
- c) proti majetku,
- d) proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu,
- e) proti pořádku ve státní správě, spáchané na úseku státní správy v působnosti Policie ČR
- f) uvedené v § 29 odst. 1 písm. ch), § 30 odst. 1 písm. d) až j) a § 35 odst. 1 písm. f),

učiní orgán policie nezbytná šetření ke zjištění osoby podezřelé ze spáchaní přestupku a k zajištění důkazních prostředků nezbytných pro pozdější dokazování před správním orgánem. O zjištěných skutečnostech sepíše orgán policie úřední záznam, který přiloží k oznámení. Oznámení učiní orgán policie nejpozději do třiceti dnů ode dne, kdy se o přestupku dozví.

(3) Orgán policie

a) věc odevzdá příslušnému orgánu, jde-li o jednání mající znaky přestupku, které se projednává podle zvláštních předpisů, /3/ nebo jde-li o jiný správní delikt než přestupek anebo nasvědčují-li skutečnosti, že jde o trestný čin,

b) věc odloží, není-li dáno podezření z přestupku nebo nelze-li přestupek projednat, anebo nezjistí-li do jednoho měsíce ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, skutečnosti odůvodňující podezření, že jej spáchala určitá osoba; pominou-li důvody odložení, věc oznámí, není-li na místě věc vyřídit jinak.

(4) Dozví-li se orgán policie o přestupku od občana, vyrozumí jej na jeho žádost do třiceti dnů o provedených opatřeních.

§ 59

Státní orgány a orgány policie provedou bez zbytečného odkladu na žádost správního orgánu úkony potřebné k prověřování oznámení o přestupcích, k projednávání přestupků a k výkonu rozhodnutí. Státní orgán nebo orgán policie žádost neprodleně vrátí, není-li k provedení požadovaných úkonů příslušný.

§ 60

Podávání vysvětlení

(1) Každý je povinen podat správním orgánům nezbytné vysvětlení k prověření došlého oznámení o přestupku; podání vysvětlení může být odepřeno, jestliže by takovým osobám nebo osobám jim blízkým (§ 68 odst. 4) hrozilo nebezpečí postihu za přestupek, popřípadě za trestný čin nebo by porušily státní nebo služební tajemství anebo zákonem výslovně uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti.

(2) Tomu, kdo se bez závažných důvodů nedostaví na výzvu ke správnímu orgánu k podání vysvětlení podle odstavce 1, nebo tomu, kdo bezdůvodně podání vysvětlení odmítá, může správní orgán uložit pořádkovou pokutu až do výše 1000 Kč.

(3) Pořádková pokuta uložená orgánem obce je příjmem této obce. Pořádková pokuta uložená jiným správním orgánem České republiky je příjmem státního rozpočtu České republiky.

§ 61 až 65

Zrušeny 82/1995 Sb.

§ 66

Odložení věci

(1) Správní orgán, aniž řízení zahájí, věc odloží, jestliže osoba podezřelá z přestupku

a) požívá výsad a imunit podle zákona nebo mezinárodních práva, nejde-li o osobu uvedenou v § 9 odst. 3,

b) v době spáchání přestupku nedovršila patnáctý rok svého věku nebo trpěla duševní poruchou, pro niž nemohla rozpoznat, že svým jednáním porušuje nebo ohrožuje zájem chráněný zákonem, nebo ovládat své jednání,

c) zemřela před zahájením řízení.

(2) Správní orgán může věc odložit, jestliže sankce, kterou lze za přestupek uložit, je bezvýznamná vedle trestu, který byl nebo bude podle očekávání uložen osobě podezřelé z přestupku za jiný čin v trestním řízení.

(3) Správní orgán věc dále odloží, jestliže

a) došlé oznámení (§ 67 odst. 2) neodůvodňuje zahájení řízení o přestupku nebo postoupení věci podle § 71,

b) o skutku se koná trestní stíhání nebo řízení u jiného příslušného správního orgánu,

c) o skutku již bylo pravomocně rozhodnuto správním orgánem nebo orgánem činným v trestním řízení anebo v blokovém řízení,

d) o skutku již bylo rozhodnuto v disciplinárním řízení a uložené opatření se považuje za postačující,

- e) odpovědnost za přešupek zanikla,
- f) návrh na zahájení řízení o přešupeku byl podán opožděně (§ 68 odst. 2),
- g) nezjistí do šedesáti dnů ode dne, kdy se o přešupeku dozvěděl, skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě.

(4) Rozhodnutí o odložení věci se nevydává. O odložení věci se vyrozumí pouze poškozenuý.

Zahájení řízení § 67

(1) Přešupky se projednávají z úřední povinnosti, pokud nejde o přešupky, které se projednávají jen na návrh (§ 68 odst. 1).

(2) Podkladem pro zahájení řízení o přešupeku je oznámení státního orgánu, orgánu policie nebo obce, jakož i právnícké osoby nebo občana o přešupeku, poznatek z vlastní činnosti správního orgánu nebo postoupení věci orgánem činným v trestním řízení.

(3) Jestliže správní orgán věc neodloží ani neshledá důvod pro postoupení věci jinému orgánu, zahájí řízení o přešupeku bezodkladně, nejpozději do šedesáti dnů.

(4) Požádá-li o to oznamovatel, vyrozumí jej správní orgán do třiceti dnů od oznámení o učiněných opatřeních.

§ 68

(1) Přešupky podle § 49 odst. 1 písm. b) a d) a přešupky podle § 50 spáchané mezi blízkými osobami, jakož i přešupeku podle § 49 odst. 1 písm. a) se projednávají jen na návrh postižené osoby, jejího zákonného zástupce nebo opatrovníka (dále jen "navrhovatel").

(2) U přešupeku, který lze projednat jen na návrh, lze návrh podat příslušnému správnímu orgánu nej později do tří měsíců ode dne, kdy se navrhovatel dozvěděl o přešupeku nebo o postoupení věci orgánem činným v trestním řízení. V návrhu musí být uvedeno, kdo je postiženou osobou, koho navrhovatel označuje za pachatele a kde, kdy a jakým způsobem měl být přešupek spáchan.

(3) Vyjde-li v řízení o přešupeku podle § 49 odst. 1 písm. b) a d) nebo přešupeku podle § 50 zahájeném na návrh najevo, že skutek nebyl spáchan mezi osobami blízkými, pokračuje se v řízení z úřední povinnosti.

(4) Osobou blízkou se rozumí příbuzný v pokolení přímém, osvojitel, osvojenec, sourozenec a manžel; jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném se pokládají za osoby sobě navzájem blízké jen tehdy, kdyby újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá právem pocítovala jako újmu vlastní.

§ 69 Zrušen 82/1995 Sb.

§ 70 Náhrada škody

(1) Uplatnil-li ten, komu byla přešupekem způsobena majetková škoda, nárok na její náhradu v řízení o přešupeku, nebo u orgánu policie v trestním řízení, pokud věc byla postoupena správnímu orgánu k projednání a nejde o přešupek, který se projedná jen na návrh (dále jen "poškozenuý"), působí správní orgán, který přešupek projedná, k tomu, aby byla škoda dobrovolně nahrazena.

(2) Jestliže škoda a její výše byla spolehlivě zjištěna a škoda nebyla dobrovolně nahrazena, uloží správní orgán pachateli přestupku povinnost ji nahradit; jinak odkáže poškozeného s jeho nárokem na náhradu škody na soud nebo jiný příslušný orgán.

(3) Zemře-li poškozený, správní orgán o náhradě škody nerozhodne.

§ 71

Postoupení věci

Správní orgán postoupí věc

- a) státnímu zástupci nebo orgánům policie, nasvědčují-li skutečnosti, že jde o trestný čin,
- b) orgánu příslušnému podle zvláštního předpisu /3/ k projednání skutku osoby uvedené v § 10 odst. 1 ,
- c) správnímu orgánu příslušnému k projednání skutku; který je jiným správním deliktem než přestupkem,
- d) orgánu příslušnému podle zvláštního právního předpisu k projednání přestupku osoby uvedené v § 9 odst. 3 a § 9a v disciplinárním řízení /2a/ nebo kárném řízení, /2b/ pokud tato osoba o takové projednání požádala.

§ 72

Účastníci řízení

V řízení o přestupku jsou účastníky řízení

- a) obviněný z přestupku,
- b) poškozený, pokud jde o projednávání náhrady majetkové škody způsobené přestupkem,
- c) vlastník věci, která může být zabrána nebo byla zabrána, v části řízení týkající se zabránění věci;
- d) navrhovatel, na jehož návrh bylo zahájeno řízení o přestupku podle § 68 odst. 1.

§ 73

Obviněný z přestupku

(1) Občan je obviněným z přestupku, jakmile správní orgán učinil vůči němu první procesní úkon. Na takového občana se hledí, jako by byl nevinný, pokud jeho vina nebyla vyslovena pravomocným rozhodnutím.

(2) Obviněný z přestupku má právo vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu, k důkazům o nich, uplatňovat skutečnosti a navrhnout důkazy na svou obhajobu, podávat návrhy a opravné prostředky. K výpovědi ani k doznání nesmí být donucován.

§ 74

Ústní jednání

(1) O přestupku koná správní orgán v prvním stupni ústní jednání. V nepřítomnosti obviněného z přestupku lze věc projednat jen tehdy, jestliže odmítne, ač byl řádně předvolán, se k projednání dostavit nebo se nedostaví bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu.

(2) Je-li obviněným z přestupku mladistvý, vyrozumí správní orgán o nařízeném ústním jednání též zákonného zástupce mladistvého a orgán vykonávající sociálně-právní ochranu dětí; jim se také rozhodnutí o přestupku oznamuje.

§ 75

Vydání a odnětí věci

(1) Kdo má u sebe věc důležitou pro zjištění skutečného stavu věci, nebo věc, která může být prohlášena za propadlou nebo zabranou; je povinen na výzvu správního orgánu ji vydat; nevydá-li ji, může se mu věc na základě rozhodnutí správního orgánu odejmout. Odvolání proti tomuto rozhodnutí nemá odkladný účinek.

(2) Nebude-li vydaná nebo odňatá věc prohlášena za propadlou nebo zabranou, musí být bez zbytečných průtahů vrácena tomu, komu nepochybně patří; jinak tomu, kdo ji vydal nebo komu byla odňata.

§ 76 Zastavení řízení

(1) Správní orgán řízení o přestupku zastaví, jestliže se v něm zjistí, že

- a) skutek, o němž se vede řízení, se nestal nebo není přestupkem,
- b) skutek nespáchal obviněný z přestupku,
- c) spáchání skutku, o němž se vede řízení, nebylo obviněnému z přestupku prokázáno,
- d) obviněný z přestupku požívá výsad imunity podle mezinárodního práva nebo zákona, nejde-li o osobu uvedenou v § 9 odst. 3,
- e) obviněný z přestupku v době spáchání přestupku nedovršil patnáctý rok svého věku nebo trpěl duševní poruchou, pro niž nemohl rozpoznat, že svým jednáním porušuje nebo ohrožuje zájem chráněný zákonem, nebo ovládat své jednání,
- f) odpovědnost za přestupek zanikla,
- g) o skutku již bylo pravomocně rozhodnuto správním orgánem nebo orgánem činným v trestním řízení,
- h) za přestupek byla uložena bloková pokuta,
- ch) o skutku již bylo rozhodnuto v kárném nebo disciplinárním řízení a rozhodnutí se považuje za postačující,
- i) obviněný z přestupku nebo navrhovatel zemřel,
- j) navrhovatel vzal svůj návrh na zahájení řízení zpět nebo se, ač řádně a včas předvolán, k ústnímu jednání bez náležité omluvy nebo bez důležitého důvodu nedostavil,
- k) v řízení o přestupku urážky na cti došlo ke smíru,
- l) věc byla postoupena podle § 71 po zahájení řízení.

(2) Správní orgán může řízení o přestupku zastavit, jestliže sankce, kterou lze za přestupek uložit, je bezvýznamná vedle trestu, který byl nebo bude podle očekávání uložen obviněnému z přestupku za jiný čin v trestním řízení.

(3) Odvolání proti rozhodnutí o zastavení řízení je přípustné pouze, bylo-li řízení zastaveno podle odstavce 1 písm. a), b), c) a j); v těchto případech se rozhodnutí o zastavení řízení účastníkům řízení oznamuje. V ostatních případech se rozhodnutí o zastavení řízení vyznačí ve spisu a účastníci řízení se o tom pouze vyrozumějí.

§ 77 Výrok rozhodnutí

Výrok rozhodnutí o přestupku, jímž je obviněný z přestupku uznán vinným, musí obsahovat též popis skutku s označením místa a času jeho spáchání, vyslovení viny, druh a výměru sankcí, popřípadě rozhodnutí o upuštění od uložení sankce (§ 11 odst. 3), o započtení doby do doby zákazu únosu (§ 14 odst. 2), o vložení ochranného opatření (§ 16), o nároku na náhradu škody (§ 70 odst. 2) a o náhradě nákladů řízení (§ 79 odst. 1).

§ 78 Smír

U přestupku urážky na cti se národní výbor pokusí uraženého na cti a obviněného z přestupku smířit.

§ 79 Náhrada nákladů řízení

(1) Občanovi, který byl uznán vinným z přestupku, jakož i navrhovateli, bylo-li řízení zahájené na jeho návrh zastaveno podle § 16 odst. 1 písm. a), b), c) nebo j), se uloží povinnost nahradit státu

náklady spojené s projednáváním přestupku. Náklady řízení se hradí paušální částkou, kterou stanoví ministerstvo vnitra České republiky v dohodě s ministerstvem financí, cen a mezd České republiky zvláštním právním předpisem.

(2) Povinnost nahradit náklady řízení nelze uložit v blokovém řízení (§ 84) ani v řízení příkazním (§ 87).

(3) Z důvodů zvláštního zřetele hodných lze od uložení povinnosti nahradit náklady řízení podle odstavce 1 zcela nebo zčásti upustit.

(4) Náhrada nákladů řízení je příjmem národního výboru, který o přestupku rozhodl v prvním stupni. Náhrada nákladů řízení o přestupku, který vedl jiný správní orgán České republiky, je příjmem státního rozpočtu této republiky.

§ 80 Doručování

Rozhodnutí o přestupku nelze doručit veřejnou vyhláškou.

Odvolání § 81

(1) Proti rozhodnutí o přestupku se může odvolat v plném rozsahu jen obviněný z přestupku a jde-li o mladistvého, v jeho prospěch i jeho zákonný zástupce a orgán vykonávající sociálně-právní ochranu dětí.

(2) Poškozený se může odvolat jen ve věci náhrady škody.

(3) Vlastník zabrané věci se může odvolat jen proti té části rozhodnutí, ve které se vyslovuje zabránění věci.

(4) U přestupků, které lze projednat jen na návrh, se může navrhovatel odvolat jen proti té části rozhodnutí, která se týká vyslovení viny obviněného z přestupku nebo povinnosti navrhovatele nahradit náklady řízení; může se též odvolat proti rozhodnutí o zastavení řízení (§ 16 odst. 3).

(5) Včas podané odvolání proti rozhodnutí o přestupku má odkladný účinek, který není možno vyloučit.

§ 82

V odvolacím řízení nemůže správní orgán změnit uloženou sankci v neprospěch obviněného z přestupku.

§ 83 Přezkoumání rozhodnutí o přestupku soudem

(1) Požádá-li účastník, který podal návrh na přezkoumání rozhodnutí o přestupku soudem, o odložení výkonu rozhodnutí, /12/ správní orgán jeho žádosti vyhoví.

(2) Při přezkoumávání rozhodnutí o přestupku soudem se postupuje podle zvláštního předpisu. /13/

Blokové řízení § 84

(1) Přestupek lze projednat uložením pokuty v blokovém řízení, jestliže je spolehlivě zjištěn, nestačí omluva a obviněný z přestupku je ochoten pokutu (§ 13 odst. 2) zaplatit.

(2) Proti uložení pokuty v blokovém řízení se nelze odvolat.

(3) Pokuty v blokovém řízení jsou oprávněny ukládat a vybírat správní orgány, v jejichž působnosti je projednávání přestupků, a osoby jimi pověřené a dále orgány určené tímto nebo jiným zákonem.

(4) V blokovém řízení nelze projednat přestupky, které lze projednat jen na návrh.

§ 85

(1) Bloky k ukládání pokut (dále jen "pokutové bloky") vydává ministerstvo financí, České republiky.

(2) Orgány oprávněné ukládat a vybírat pokuty v blokovém řízení odebírají pokutové bloky od příslušného finančního úřadu, plyne-li výnos z pokut do příslušného státního rozpočtu, a od příslušného okresního úřadu, plyne-li výnos pokut do jeho rozpočtu nebo do rozpočtu obce.

(3) Nemůže-li pachatel přestupku zaplatit pokutu na místě, vydá se mu blok na pokutu na místě nezaplacenou s poučením o způsobu zaplacení pokuty, o lhůtě její splatnosti a o následcích nezaplacení pokuty. Převzetí tohoto bloku pachatel přestupku potvrdí.

(4) Pověřené osoby jsou povinny prokázat, že jsou oprávněny ukládat a vybírat pokuty v blokovém řízení. Na pokutových blocích vyznačí, komu, kdy a za jaký přestupek byla pokuta v blokovém řízení uložena.

§ 86

V blokovém řízení mohou projednávat

a) orgány policie též přestupky proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu podle § 22, proti pořádku ve státní správě podle § 23 odst. 1 písm. a), f), g), i), j), s) a t), § 24 odst. 1 písm. b), § 30 odst. 1 písm. a) až j), § 42 odst. 1 písm. a) až c), § 42b odst. 1 písm. c) a e), § 44 a § 44a, jakož i podle § 46, pokud k nim došlo na úseku státní správy v jejich působnosti nebo na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi, přestupky proti veřejnému pořádku podle § 47 písm. b) až d) a § 48, přestupky proti občanskému soužití podle § 49 a přestupky proti majetku podle § 50,

b) orgány státního odborného dozoru nad bezpečností práce přestupky proti pořádku ve státní správě podle § 21 odst. 1 písm. b), d) a f), § 30 odst. 1 písm. g), h) a i) a § 46, pokud jimi byly porušeny zvláštní právní předpisy o bezpečnosti práce, dopustil-li se některého z těchto přestupků pracovník organizace nebo podnikatel v jejich prostorách nebo na jejich pracovištích,

c) orgány ochrany veřejného zdraví přestupky na úseku zdravotnictví podle § 29 odst. 1 písm. a), jde-li o nepodrobení se povinnému vyšetření nebo léčení infekčního onemocnění, § 29 odst. 1 písm. b), c), d), jde-li o padělání nebo úmyslné neoprávněné změnění zdravotního průkazu, § 29 odst. 1 písm. e), jde-li o porušení povinnosti při zacházení s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky, § 29 odst. 1 písm. f), h) až j), n) a o),

d) obecní policie přestupky, jejichž projednávání je v působnosti obce a přestupky proti pořádku ve státní správě spáchané

1. neoprávněným stáním vozidla na místní komunikaci nebo jejím úseku, které lze podle nařízení obce použít ke stání jen za cenu sjednanou v souladu s cenovými předpisy a při splnění podmínek stanovených tímto nařízením,

2. prodáním, podáním nebo jiným umožněním požití alkoholického nápoje osobě zjevně ovlivněné alkoholickým nápojem nebo jinou návykovou látkou nebo osobě mladší 18 let,

3. prodáváním tabákových výrobků osobám mladším 18 let,

4. nedovoleným stáním nebo zastavením vozidla na pozemní komunikaci, vjezdem do míst, kde je to místní nebo přechodnou úpravou provozu na pozemních komunikacích zakázáno, porušením pravidel jízdy na zvířatech, vedení a hnaní zvířat na pozemní komunikaci, pohybem chodce

na pozemní komunikaci odporujícím pravidlům provozu na pozemních komunikacích, nedovoleným způsobem použití lyží, kolečkových bruslí a podobných prostředků na chodníku a nedovoleným vedením jízdního kola nebo jízdou na něm v rozporu s pravidly provozu na pozemních komunikacích.

§ 87 Příkazní řízení

(1) Není-li pochybnosti o tom, že obviněný z přestupku se přestupku dopustil a nebyla-li věc vyřízena v blokovém řízení, může správní orgán bez dalšího řízení vydat příkaz o uložení napomenutí nebo pokuty (§ 13 odst. 2).

(2) Příkaz nelze vydat, jestliže obviněný z přestupku je zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo jeho způsobilost k právním úkonům je omezena.

(3) Příkaz má stejné náležitosti jako rozhodnutí o přestupku. Oznamuje se vždy písemně.

(4) Obviněný z přestupku může proti příkazu podat do 15 dnů ode dne jeho doručení odpor správnímu orgánu, který příkaz vydal. Včasným podáním odporu se příkaz ruší a správní orgán pokračuje v řízení. Obviněnému z přestupku nelze uložit jiný druh sankce, s výjimkou napomenutí, nebo vyšší výměru sankce, než byly uvedeny v příkaze.

(5) Příkaz, proti kterému nebyl včas podán odpor, má účinky pravomocného rozhodnutí.

(6) V příkazním řízení nelze projednat přestupky, které lze projednat jen na návrh, ani nárok na náhradu škody.

§ 88 Výkon rozhodnutí

(1) Rozhodnutí o uložení pokuty za přestupek, o nároku na náhradu škody a o náhradě nákladů řízení lze vykonat do pěti let po uplynutí lhůty určené pro jejich zaplacení.

(2) Správní orgán příslušný k výkonu rozhodnutí o uložení pokuty za přestupek, o nároku na náhradu škody a o náhradě nákladů řízení postupuje při výkonu těchto rozhodnutí podle zákona o správě daní a poplatků. /12/

Č Á S T Č T V R T Á SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 89

Ústředním orgánem státní správy ve věcech přestupků je ten ústřední orgán státní správy České republiky, do jehož působnosti náleží úsek státní správy, na němž došlo k porušení povinnosti zakládajícímu přestupek. Pokud nelze takto ústřední orgán státní správy určit, je jím ve věcech v působnosti České republiky ministerstvo vnitra České republiky. Pokud nelze takto určit ústřední orgán státní správy, je jím ministerstvo vnitra České republiky ve věcech, k jejichž projednání jsou příslušné obce.

§ 90

Amnestii ve věcech přestupků, jejichž projednávání patří do působnosti orgánů České republiky uděluje vláda České republiky usnesením, které se vyhlašuje ve Sbírce zákonů.

§ 91 Zrušen 67/1993 Sb.

§ 92

(1) O upuštění od výkonu zbytku zákazu činnosti podle § 14 odst. 3 rozhoduje na návrh osoby, jíž byla tato sankce uložena, správní orgán, který přestupek projednal v prvním stupni. U mladistvého může návrh podat též jeho zákonný zástupce nebo orgán vykonávající sociálně-právní ochranu dětí.

(2) Proti rozhodnutí o návrhu podle odstavce 1 se nelze odvolat; návrh nelze podat opětovně.

§ 93

Dodržování uloženého ochranného opatření podle § 16 písm. a) kontroluje správní orgán, který odložil v prvním stupni.

§ 94

Správní orgán své pravomocné rozhodnutí o přestupku zruší, zjistí-li, že osoba, která byla uznána vinnou z přestupku, byla za týž skutek soudem pravomocně odsouzena nebo obžaloby zproštěna. Uvedená osoba má nárok na vrácení částky, kterou zaplatila na úhradu pokuty a na náhradu nákladů řízení.

§ 95

Ustanovení o nákladech řízení se nevztahuje na řízení o přestupku zahájená před počátkem účinnosti tohoto zákona.

§ 95a

Působnosti stanovené krajskému úřadu, úřadům městských částí hlavního města Prahy, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností nebo obecnímu úřadu podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

§ 96

Obce, okresní úřady a kraje každoročně poskytují vždy ke dni 31. ledna údaje o projednaných přestupcích orgány místní správy ve svých správních obvodech za uplynulý kalendářní rok ke zpracování Ministerstvu vnitra.

§ 97

Zrušují se:

§ 98

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 1990.

Šafařík v. r.

Pithart v. r.

* * *